

Висновок
Національного агентства з питань запобігання корупції
щодо проекту Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про
адміністративні правопорушення у зв'язку з прийняттям рішення
Конституційного Суду України від 27 жовтня 2020 року № 13-р/2020»
(реєстр. № 4309 від 03.11.2020)

Згідно з пояснювальною запискою проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення у зв'язку з прийняттям рішення Конституційного Суду України від 27 жовтня 2020 року № 13-р/2020» (далі – законопроект) розроблено з метою усунення негативних наслідків, спричинених рішенням Конституційного Суду України від 27.10.2020 № 13-р/2020.

Для досягнення вказаної мети суб'єкти законодавчої ініціативи пропонують зміни до ст. 172-6 «Порушення вимог фінансового контролю» Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП), відповідно до яких за неподання декларації або за подання завідомо недостовірних відомостей у декларації публічні службовці нестимуть **виключно адміністративну відповідальність**.

Законопроектом пропонується:

1) встановити, що за декларування недостовірних відомостей:

- розмір яких відрізняється від достовірних на суму від 100 до 250 прожиткових мінімумів для працездатних осіб настає адміністративна відповідальність із накладенням стягнення у вигляді штрафу від 1 тис. до 2,5 тис. неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (далі – НМДГ) (ч. 4 ст. 172-6 КУпАП у редакції проекту);

- розмір яких відрізняється від достовірних на суму понад 250 прожиткових мінімумів для працездатних осіб настає адміністративна відповідальність із накладенням стягнення у виді штрафу від 2,5 тис. до 5 тис. НМДГ (ч. 5 ст. 172-6 КУпАП у редакції проекту);

2) встановити, що за умисне неподання суб'єктом декларування декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування настає адміністративна відповідальність із накладенням стягнення у вигляді штрафу розміром 2,5 тис. НМДГ з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік (ч. 6 ст. 172-6 КУпАП у редакції проекту);

3) встановити, що за зазначені вище діяння, вчинені службовою особою, яка займає відповідальне та особливо відповідальне становище, або вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за такі самі порушення, настає адміністративна відповідальність із накладенням стягнення у вигляді штрафу від 5 тис. до 7 тис. НМДГ з позбавленням права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю строком на один рік (ч. 7 ст. 172-6 КУпАП у редакції проекту);

4) примітку до ст.ст. 172-6 та 255 КУпАП викласти в редакції, згідно з якою службовими особами, які займають відповідальне та особливо відповідальне становище, є особи, які обіймають посади, визначені у примітці до ст. 56 Закону України «Про запобігання корупції».

За результатами аналізу законопроекту Національне агентство з питань запобігання корупції (далі – Національне агентство) вважає за доцільне висловити

щодо його змісту такі зауваження.

Система заходів фінансового контролю (основним з яких є саме декларування) має забезпечувати добросовісність публічної адміністрації як однієї з передумов успішного руху України до європейських стандартів урядування та впровадження в ній верховенства права.

Встановлення для публічних осіб обов'язку декларувати свої статки пов'язана з необхідністю виявлення ознак незаконного збагачення, за яке приписами ст. 368-5 Кримінального кодексу України встановлено кримінальну відповідальність, а також виявлення фактів набуття такими особами необґрунтованих активів.

З метою забезпечення належного виконання публічними особами цього обов'язку ст. 366-1 Кримінального кодексу України, під загрозою застосування кримінального покарання, створювалися бар'єри від недобросовісного декларування статків або ж взагалі від відмови виконувати встановлений законом обов'язок декларування.

Таким чином, головним призначенням кримінально-правової заборони як одного з елементів системи заходів фінансового контролю є забезпечення дотримання суб'єктами декларування вимог Закону України «Про запобігання корупції» щодо подання ними декларації, а також відображення у ній повної, об'єктивної та достовірної інформації.

Відповідно до приписів ст. 23 КУпАП метою адміністративного стягнення є виховання особи, яка вчинила правопорушення, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами. Однак у цьому випадку пропозиції щодо встановлення штрафу як адміністративного стягнення навіть у значних розмірах не матимуть дієвого превентивного ефекту.

Адміністративна відповідальність, на відміну від кримінальної, не здатна забезпечити дотримання публічними службовцями вимог фінансового контролю.

Наведене дає можливість стверджувати, що у разі встановлення за описувані правопорушення виключно адміністративної відповідальності, недобросовісні публічні особи з легкістю зможуть уникати кримінальної відповідальності за незаконне збагачення чи стягнення в дохід держави необґрунтованих активів шляхом елементарного неподання такої декларації.

Якщо до цього додати ще й низьку ефективність судової системи в частині притягнення винних осіб до адміністративної відповідальності за ст. 172-6 КУпАП, то вийде, що в реальності більшість недобросовісних публічних службовців взагалі не нестиме жодної відповідальності, залишаючись на своїх посадах та продовжуючи збагачуватися за рахунок держави чи територіальної громади.

У зв'язку з цим Національне агентство **категорично проти встановлення за неподання декларації або за подання завідомо недостовірних відомостей у ній виключно адміністративної відповідальності**, а тому не підтримує цей законопроект.

Керівник Департаменту
антикорупційної політики

Дмитро КАЛМИКОВ